

ללכת לארץ אחרת ללא רצונה. וכן הוא אומר (במדבר כ) קח את הלויים. ומשום כך ויקח אברהם. משך אותה בדברים והודיע לה את דרכי בני הדור כמה הם רעים. ומשום כך ויקח אברהם את שרי אשתו.

ואת לוט בן אחיו. מה ראה אברהם להדביק עמו את לוט? אלא משום שצפה ברוח הקדש שעתיד לצאת ממנו דוד. ואת הנפש אשר עשו בחרן - אלו הגרים והגרות שתקנו את נפשותם. אברהם מגיר אנשים, ושרה מגירת נשים, ומעלה עליהם כאלו עשו אותם.

אמר רבי אבא, אם כך, כמה בני אדם היו, אם תאמר שכלם הלכו עמו? אמר רבי אלעזר, כן, (ומשום שכלם ד"א ומשום כך כלם) האנשים שהיו הולכים עמו, כלם נקראו עם אלהי אברהם. והיה עובר בארץ ולא היה פוחד, שכתוב ויעבר אברהם בארץ.

אמר לו רבי אבא, אם היה כתוב והנפש אשר עשו בחרן - הייתי אומר כך. אלא כתוב ואת הנפש את - לרבות את הזכות של כל הנפשות שהיו הולכות עמו. שכל מי שמזכה את האחר, אותה הזכות תלויה בו ולא זזה ממנו. מנין לנו? שכתוב ואת הנפש אשר עשו בחרן. הזכות של אותן הנפשות היתה הולכת עם אברהם.

לך לך. אמר רבי שמעון, מה הטעם שהתגלות הראשונה שהתגלה הקדוש ברוך הוא על אברהם פותחת בלך לך, שהרי עד כאן לא דבר עמו הקדוש ברוך הוא. מה הטעם פתח בלך לך? אלא זה אמרו שרמז בחשבוננו מאה, שהרי למאה שנים נולד לו בן.

בארעא אחרא בלא רעותא דילה. וכן הוא אומר (במדבר כ) קח את אהרן (במדבר ג) קח את הלויים. ובגין כך ויקח אברהם משיך לה במלין ואודע לה ארחיהון דאנון בני דרא כמה בישין. ובגין כך ויקח אברהם את שרי אשתו. ואת לוט בן אחיו. מה חמא אברהם לדבקה עמיה לוט, אלא בגין דצפה ברוח הקדש דזמין למיפק מניה דוד. ואת הנפש אשר עשו בחרן. אליו גרים וגירות דאתקינו נפשיהו, אברהם מגיר גוברין ושרה מגיירת נשין ומעלה עליהון כאלו עבדו להון.

אמר רבי אבא אי הכי כמה בני נשא הוו, אי תימא דכלהו אזלו עמיה. אמר רבי אלעזר אין. (ובגין פלהו ד"א ובגין כך פלהו) בני נשא דהוו אזלין עמיה פלהו אקרון (דף עט ע"ב) עם אלהי אברהם. והיה מעבר בארעא ולא הוה דחיל דכתיב ויעבר אברהם בארץ.

אמר ליה רבי אבא אי הוה כתיב והנפש אשר עשו בחרן הוה אמינא הכי, אלא ואת הנפש פתיב, את לאסגאה זכותא דכלהו נפשאן דהוו אזלי עמיה, דכל מאן דמזכה לאתרא ההוא זכותא תליא ביה ולא אעדי מניה, מנלן דכתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן, זכותא דאנון נפשן הוה אזיל עמיה דאברהם.

לך לך. אמר רבי שמעון מאי טעמא דגלוניא קדמאה דאתגלי קדשא בריך הוא עליה דאברהם פתח בלך לך, דהא עד הכא לא מליל עמיה קדשא בריך הוא, מאי טעמא פתח לך לך. אלא הא קאמרו דרמז בחושבניה מאה דהא למאה שנין אתייליד ליה בר.

לך לך? אלא זה אמרו שרמז בחשבוננו מאה, שהרי למאה שנים נולד לו בן.

אָבֵר בַּא תְּרַאָה, כָּל מַה שְּׁעֵשָׂה
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְץ, הַכֹּל
הוּא סוּד שֶׁל חֻכְמָה. מִשׁוּם
שְׂאֲבָרָהּם לֹא הָיָה דְבוּק בְּקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא אִזּוּ כְּרֵאוּי, אָמַר לוֹ לָךְ
לָךְ. וְזֶה רִמּוֹז לְמִקּוּם הַהוּא
שְׂצִרְיָךְ לְהִתְקַרֵּב עִם הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְהִיא הַדְּרָגָה
הַרְאֵשׁוֹנָה לְהַכְנִס לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, מִשׁוּם כֶּף לָךְ לָךְ.

וּבְהִרְגָה הַזֶּה לֹא יִכּוֹל אֲבָרָהּם
לְהִאָחֵז בָּהּ עַד שִׁיכְנִס לְאַרְץ,
שְׁשֵׁם יִקְבַּל אֶת הַדְּרָגָה הַהִיא.
כְּמוֹ כֵּן כְּתוּב (שְׁמוֹאל-ב' ב') וַיִּשְׁאַל
דָּוִד בַּה' לֵאמֹר הֲאֵעֲלֶה בְּאַחַת
מִעָרֵי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר ה' עֲלֵה
וַיֹּאמֶר דָּוִד אָנֹכִי אֵעֲלֶה וַיֹּאמֶר
חֲבֵרוֹנָה. וְכִי כִיּוֹן שְׁמַת שְׂאוּל
וְהַמְּלָכוֹת רְאוּיָה לְדָוִד, לְמַעַן לֹא
קִבַּל אֶת הַמְּלָכוֹת מִיַּד עַל כָּל
יִשְׂרָאֵל?.

אָרְאָה הַכֹּל הוּא סוּד שֶׁל חֻכְמָה,
מִשׁוּם שְׂדוּד אֵין לוֹ לְקַבַּל
מְלָכוֹת אֲלֵא עַד שִׁיתְחַבֵּר עִם
הָאֲבוֹת שֶׁהֵם בְּחֵבְרוֹן, וְאִזּוּ יִקְבַּל
בָּהֶם מְלָכוֹת. וְעַל כֵּן הִתְעַכֵּב שָׁם
שִׁבְעַת שָׁנִים, כְּדֵי שִׁיקְבַּל מְלָכוֹת
כְּרֵאוּי, וְהַכֹּל בְּסוּד הַחֻכְמָה וְכֵדֵי
שִׁיתְקַן אֶת מְלָכוֹתוֹ. כְּמוֹ כֵּן
אֲבָרָהּם לֹא נִכְנַס לְבְרִיתוֹ שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁנִּכְנַס
לְאַרְץ.

רְאֵה מַה כְּתוּב, וַיַּעֲבֵר אֲבָרָם
בְּאַרְץ. וַיַּעֲבֵר? וַיִּלֶּךְ הֲיָיָה צְרִיף
לְהַיּוֹת! אֲלֵא כָּאֵן הוּא רִמּוֹז הַשֵּׁם
הַקְּדוּשׁ שֶׁנִּחְתַּם בּוֹ הָעוֹלָם
בְּשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת חֻקוֹת
שֶׁכָּלָן בְּשֵׁם הַזֶּה. כְּתוּב כָּאֵן
וַיַּעֲבֵר, וְכְתוּב שֵׁם (שְׁמוֹת לד') וַיַּעֲבֵר
ה' עַל פְּנֵי וַיִּקְרָא.

בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבִּי יִיסָא הִזְקַן כְּתוּב,
וַיַּעֲבֵר אֲבָרָם בְּאַרְץ, וְכְתוּב שֵׁם
(שְׁמ' א') אֲנִי אַעֲבִיר כָּל טוֹבִי. וְהוּא
רִמּוֹז לְקַדְשֵׁת הָאָרֶץ שְׁבָאָה

אָבֵר תָּא חֲזִי, כָּל מַה דְּעֵבִיד קְדָשָׁא בְּרִיף
הוּא בְּאַרְעָא כְּלָא רְזָא דְחֻכְמָתָא אִיהוּ,
בְּגִין דְּאֲבָרָהּם לֹא הָוָה דְּבִיק בֵּיה בְּקְדָשָׁא
בְּרִיף הוּא כְּדִין כְּדָקָא חֲזִי, אָמַר לִיה לָךְ לָךְ,
וְדָא רִמּוֹז לְהַהוּא אֲתֵר דְּבַעֵי לְאַתְקַרְבָּא בְּהַדְּיָה
דְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, וְאִיהוּ דְּרָגָא קְדָמָאָה
לְאַעֲלָא לְקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּגִין כֶּף לָךְ לָךְ.
וְהִיא דְּרָגָא לֹא יִכּוֹל אֲבָרָהּם לְאַתְאַחֲדָא בֵּיה
עַד דְּיִיעוּל לְאַרְעָא דְּתַמָּן יִקְבַּל לִיה

לְהַהוּא דְּרָגָא, כְּגוֹוֹנָא דָּא כְּתִיב, (שְׁמוֹאל ב' ב')
וַיִּשְׁאַל דָּוִד בֵּינִי לְאִמֹר הֲאֵעֲלֶה בְּאַחַת עָרֵי
יְהוּדָה וַיֹּאמֶר יי עֲלֵה וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֵעֲלֶה
וַיֹּאמֶר חֲבֵרוֹנָה. וְכִי כִיּוֹן דְּמִית שְׂאוּל
וּמְלָכוֹתָא אֲתַחֲזִי לְדָוִד אֲמַאי לֹא קִבִּיל
מְלָכוֹתָא מִיַּד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

אָרְאָה כְּלָא רְזָא דְחֻכְמָתָא אִיהוּ, בְּגִין דְּדָוִד
לִית לִיה לְקַבַּל מְלָכוֹתָא אֲלֵא עַד
דִּיתְחַבֵּר בְּאַבְהֵן דְּאַנּוּן בְּחֵבְרוֹן וְכְדִין בְּהוּ
יִקְבַּל מְלָכוֹתָא. וְעַל דָּא אֲתַעֲכַב תַּמָּן שִׁבְעַ
שָׁנִין בְּגִין דִּיקְבַּל מְלָכוֹתָא כְּדָקָא יְאוּת וְכְלָא
בְּרָזָא דְחֻכְמָתָא וּבְגִין דִּיתְקַן מְלָכוֹתֵיהּ.
כְּגוֹוֹנָא דָּא אֲבָרָהּם לֹא עָאֵל בְּקִיּוּמָא דְקְדָשָׁא
בְּרִיף הוּא עַד דְּעָאֵל לְאַרְעָא.

חֲמִי מַה כְּתִיב וַיַּעֲבֵר אֲבָרָם בְּאַרְץ. וַיַּעֲבֵר
וַיִּלֶּךְ מִיבַעֵי לִיה, אֲלֵא הֵכָא הוּא רִמּוֹז
שְׁמַא קְדִישָׁא דְאַתְחַתִּים בֵּיה עֲלָמָא בְּשִׁבְעִין
וּתְרִין אֲתוּוֹן גְּלִיפֵן דְּכִלְהוּ בְּשְׁמַא דָּא. כְּתִיב
הֵכָא וַיַּעֲבֵר וְכְתִיב הֵתָם (שְׁמוֹת לד') וַיַּעֲבֵר יי עַל
פְּנֵי וַיִּקְרָא:

בְּסִפְרָא דְרַבִּי יִיסָא סָבָא כְּתִיב הֵכָא וַיַּעֲבֵר
אֲבָרָם בְּאַרְץ וְכְתִיב הֵתָם (שְׁמוֹת לג') אֲנִי
אַעֲבִיר כָּל טוֹבִי. וְהוּא רִמּוֹז לְקְדוּשָׁה דְאַרְעָא
דְאַתִּי מֵאַתֵּר עֲלָאָה כְּדָקָא חֲזִי. עַד מְקוּם